

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

Доповідь

**Прямі методи розв'язання різницевих рівнянь.
Методи матричної прогонки, редукції (декомпозиції),
застосування до розв'язання модельної задачі;
метод розділення змінних (Фур'є)**

Виконали студенти групи ОМ-4

Кроча Кирило

Коломієць Микола

Депенчук Марія

Київ, 2024

ЗМІСТ

1	Прямі методи розв’язання різницевих рівнянь	2
2	Методи матричної прогонки	3
3	Методи редукції (декомпозиції)	4
4	Застосування до розв’язання модельної задачі	6
4.1	Постановка задачі	6
5	Метод розділення змінних (Фур’є)	7

РОЗДІЛ 1 ПРЯМІ МЕТОДИ РОЗВ'ЯЗАННЯ РІЗНИЦЕВИХ РІВНЯНЬ

РОЗДІЛ 2 МЕТОДИ МАТРИЧНОЇ ПРОГОНКИ

РОЗДІЛ 3 МЕТОДИ РЕДУКЦІЇ (ДЕКОМПОЗИЦІЇ)

Нехай на прямокутній сітці:

$$\omega = \{x_{i,j} = (ih_1, jh_2) \in G, 0 \leq i \leq M, 0 \leq j \leq N, h_1 = l_1/M, h_2 = l_2/N\}$$

з границею γ , на прямокутнику $G = \{0 \leq x_\alpha \leq l_\alpha, \alpha = 1, 2\}$ треба вирішити різнісну задачу Діріхле для рівняння Пуассона:

$$y_{x_1, x_1} + y_{x_2, x_2} = -\phi(x), x \in \omega$$

$$y(x) = g(x), x \in \gamma$$

За допомогою зведення рівняння до рівняння першого порядку та з подальшою апроксимацією цієї системи різницевою схемою, отримаємо задачу виду:

$$-Y_{j-1} + CY_j - y_{j+1} = F_j$$

$$Y_0 = F_0, Y_N = F_N$$

Тут Y_j -вектор розмірності $M - 1$ елементами якого є значення сіткової функції $y(i, j) = y(x_{i,j})$ в внутрішніх j -тих вузлах сітки ω :

$$Y_j = (y(1, j), y(2, j), \dots, y(M - 1, j)), 0 \leq j \leq N$$

C - квадратна матриця розмірності $M - 1$ на $M - 1$, яка відповідає різницевому оператору Δ :

$$\Delta y = 2y - h_2^2 y_{\bar{x}_1 x_1}, \quad h_1 \leq x_1 \leq l_1 - h_1,$$

$$y = 0, \quad x_1 = 0, l_1$$

Отже матриця C - є трьохдоганальною симетричною матрицею, F_j -

права частина, вектор розмірності $M - 1$:

1) для $j = 1, 2, \dots, N - 1$

$$\mathbf{F}_j = (h_2^2 \bar{\varphi}(1, j), h_2^2 \varphi(2, j), \dots, h_2^2 \varphi(M - 2, j), h_2^2 \bar{\varphi}(M - 1, j)) ,$$

2) для $j = 0, N$:

$$\mathbf{F}_j = (g(1, j), g(2, j), \dots, g(M - 1, j)).$$

РОЗДІЛ 4 ЗАСТОСУВАННЯ ДО РОЗВ'ЯЗАННЯ МОДЕЛЬНОЇ ЗАДАЧІ

4.1 Постановка задачі

$$\left\{ \begin{array}{l} -(\frac{\partial^2 u}{\partial x^2} + \frac{\partial^2 u}{\partial y^2}) = f(x, y) \\ 0 < x < 1, 0 < y < 1 \\ u(0, y) = 0 \\ u(1, y) = Ae^{By} \sin \omega \\ u(x, 0) = A \sin \omega x \\ u(x, 1) = Ae^B \sin \omega x \\ f(x, y) = Ae^{By}(\omega^2 - B^2) \sin \omega x \end{array} \right. \quad (4.1)$$

Розв'язок: $u(x, y) = Ae^{By} \sin(\omega x)$

Початкові значення: $A = B = 1, \omega = \pi$

РОЗДІЛ 5 МЕТОД РОЗДІЛЕННЯ ЗМІННИХ (ФУР'Є)